

Abelenstraat 28, 7556 DT, Hengelo
www.puericantores.nl -

Van de bestuurstafel

Beste leden van de Pueri Cantores,

Sinds mijn aantreden als voorzitter van de PCN heeft het bestuur twee vergaderingen gehouden, in februari en in juni.

Naast de gebruikelijke te bespreken zaken hebben we met elkaar van gedachten gewisseld over: Wat willen wij als "Pueri Cantores Nederland"?

De doelgroep is: koren die gebonden zijn aan een parochiekerk. Het gevolg is dat religieuze muziek een belangrijk onderdeel van het repertoire moet zijn.

Het elkaar ontmoeten zonder dat een competitie element een rol speelt laat de onderlinge verbondenheid zien.

Een keer per jaar wordt daartoe een nationaal congres georganiseerd met deelname van de aangesloten koren.

Het is ook belangrijk dat we elkaar op een ander niveau ontmoeten: dirigenten en bestuurders tijdens de Algemene Ledenvergadering, die dit jaar op 11 oktober in Venray zal plaatsvinden.

Hierover heb ik een brief geschreven, die u inmiddels waarschijnlijk heeft ontvangen.

U kunt dit alles uitgebreid lezen in de Beleidsnotitie 2014, die u ook zult ontvangen.

In dit nummer

Van de bestuurstafel	1
Weetjes van koren	2
Wat muziek vermag in de liturgie	3
Koorzang-Volkszang	5

De secretaresse en ondergetekende zullen aanwezig zijn bij het Internationaal Pueri Cantores Congres in Parijs van 9 tot 13 juli a.s. Op 11 oktober zullen we hier verslag van doen.

Dan rest mij u allen succes te wensen met jullie werk en laat het plezier niet ontbreken! Een goede, mooie en rustige vakantie toegewenst!

Fons Ziekman, President PCN

Weetjes van de koren

Marijke Platenkamp

Wist u dat: Het bestuur de algemene ledenvergadering houdt op zaterdag 11 oktober 2014.

Wilt u zo vriendelijk zijn deze datum al vast te noteren. Dit voor zo'n groot mogelijke opkomst, en om kennis te maken met de nieuwe voorzitter.

Wist u dat: Het bestuur op zoek is naar een koorlid die de website kan beheren.

Wist u dat: De huidige Internationale President mgr R.Tyrala in Augustus 2013 herkozen is voor 6 jaar.

Wist u dat: Het internationaal congres in Parijs Frankrijk wordt gehouden van 9-13 juli 2014

Wist u dat: De nieuwe President zich voorstelt in Parijs aan het internationaal bestuur.

Wist u dat: Wij als bestuur hopen zoveel mogelijk Dirigenten en Bestuursleden in Parijs aanwezig zullen zijn.

Wist u dat: De zangertjes van Volendam op zondag 29 juni met het hele koor een gezamenlijk eucharistieviering hebben in de Maria kerk en vandaar naar allerlei activiteiten gaan op de dijk.

Wist u dat: De film leerjongen in st Petersburg geregisseerd door Rinus Morsink op 12 september a.s in Vriezenveen in première gaat.

Wist u dat: Dat alle kinderen van de theaterschool "Barst" Hengelo hierin meespelen.

Wist u dat: Dat ook Thomas Berger en Jeffry Spalburg een rol spelen in de film

Wist u dat: De Zangers van st.Frans dit jaar het 55 jarige bestaan viert.

Wist u dat: Het Roderjongens koor een open dag heeft op Zaterdag 6 September in de Kapel aan de Terheysterweg te Nieuw Roden aanvang 14.00.

Wist u dat: De kathedrale koorschool Utrecht 40 jaar bestaat. De dirigent Gerard Beemster al 25 jaar verbonden is aan de koorschool. Ook Wouter van Belle al sinds 1985 vaste organist is.

Wist u dat: Op zondag 29 juni tijdens de eucharistieviering in st Bavo te Haarlem afscheid wordt genomen van 19 leerlingen uit groep 8 van de koorschool. Deze groep komt naar de vakantie terug bij het koor als seniorlid.

Wist u dat: Het kinderkoor uit Poeldijk op kamp gaat in Doornspijk, en dit zeker ook dit jaar weer in dolle boel wordt.

Wist u dat : Het Haags matrozenkoor een concert geeft op zondag 29 juni in de lutherse kerk in den Haag, en een combi concert met Les petits chanteurs de Belgique op Dinsdag 1 juli in de kloosterkerk in Den Haag .

Wij als bestuur graag 4 keer per jaar een nieuwsbrief versturen, en wij uw hulp daar bij nodig hebben. Wij verzoeken u alle informatie over concerten etc. via de post/mail naar het secretariaat te sturen. Abelenstraat 28 7556 dt of mh.platenkamp@home.nl

In de volgende nieuwsbrief meer weetjes over de koren en bestuur.

WAT MUZIEK VERMAG IN DE LITURGIE

Bij vele kunstuitingen (toneel, film, concerten,...) of bij het lezen van een boek kunnen mensen zo aangesproken worden dat ze achteraf het gevoel hebben dat er bij hen iets veranderd is. Ze voelen een soort ommekeer die voortkomt uit het bewogen of ontroerd zijn. Velen drukken dit zeer eenvoudig uit : "het was zeer mooi"

De vraag stelt zich wat dergelijke kunstuitingen doen met een mens. Waaruit bestaat de katharsis, de loutering of ommekeer die we meemaken of ondergaan van intense kunstuitingen? Bij toneel en film komt deze katharsis voort uit het gegeven dat het publiek als het ware voor een spiegel geplaatst wordt. De ervaringen en de handelingen van de personages confronteren de kijkers met het eigen leven. Men ondergaat het aangeboden verhaal op een emotionele manier en reageert erop ; de toeschouwer voelt zich opgelucht of teleurgesteld, getroost of bevestigd, opgewekt of triest . Hij ondergaat op die manier een katharsis van de eigen gevoelens.

De vraag die voor de liturgie in het algemeen geldt, geldt ook voor de muziek die in de liturgie klinkt : wat bewerkt ze bij de mens die er aan deelneemt ? Kunnen we stellen dat muziek in de liturgie kerkgangers zo aanspreekt dat ze erdoor veranderd worden ? Doet zij met andere woorden haar werk en opent zij voor de deelnemers vergezichten die ze niet konden vermoeden ?

DE WERKING VAN MUZIEK IN DE LITURGIE

VERLANGEN

Muziek is voor sommigen de uitdrukking van een diep verlangen naar zingeving. Heel wat kerkgangers zoeken een antwoord op diepere levensvragen, die soms niet eens geformuleerd zijn. In de liturgische muziek voelen ze een boodschap aan die behulpzaam is op hun zoektocht. Het gaat over vragen die het hele leven raken : wat betekent gelovig zijn, christen zijn voor mijn leven ? Mensen die op zoek gaan naar het antwoord hierop zijn doorgaans mensen die zich reeds verbonden weten met godsdienst en christelijk geloof. Ze hebben geen verwachtingen die dat geloof zouden kunnen veranderen. Toch worden ze in bepaalde situaties geraakt door nieuwe impulsen en gevoelens rond hun gelovig zijn. Dat kan door de tekst, maar ook door de melodie van een kerklied, of door de organische verbinding tussen het liturgisch ritueel en de muziek : dat wat maakt dat kerkmuziek de zin voor het sacrale kan opwekken.

GEMEENSCHAP

Soms wekt muziek in de liturgie een sterk gemeenschapsgevoel op. Door het zingen ontstaat een gevoel van verbondenheid, van samenhang. Voor veel mensen vormt het zingen in de liturgie een belangrijke reden om er aan deel te nemen .Het is voor hen belangrijk dat er een veelvoud van vormen aan bod komt, waardoor de uitdaging en de realisatie van het zingen levendig wordt gehouden : oude en nieuwe liederen, afwisseling tussen koor en gemeenschap, canons, acclamaties,.....

De overtreffende trap van dat gemeenschapsgevoel wordt bereikt wanneer men ervaart dat men uitstijgt boven eigen grenzen. Sommigen spreken van hemelse muziek, die hen in contact brengt

met het goddelijke. Het is belangrijk de werking te begrijpen van klank in relatie tot ritueel en religie.

Hoewel het zingen zelf hier de basis vormt van de ervaring van het goddelijke, verschuift het naar de achtergrond. Belangrijker is het zich opgenomen weten in de klank. Deze ervaring heeft met lichamelijke te maken : het ganse lichaam voelt zich aangesproken en komt in beweging.

Men voelt een grote eenheid met de andere aanwezigen die beschreven kan worden als een loskomen van het eigen lichaam om tot een gezamenlijk klanklichaam te komen. Deze ervaring kan leiden tot een contact met het transcendente : op een bepaald moment heeft men het gevoel dat men zijn eigen wil loslaat om die in handen te leggen van een hogere instantie. We kunnen ook iets leren over de rol van het lichaam, zoals monniken en monialen het verwoorden in hun beleving. Zij spreken over "het bewust aanvoelen van elkaars ademhaling bij het "over- en- weer" zingen van de psalmen".

RUST

Liturgische muziek kan zorgen voor een gevoel van vrede, van rust, wanneer ze bevrijdend werkt voor het hectische leven van elke dag. Men neemt afstand van de drukte en gaat op zoek naar zichzelf. Taizé-gezangen, met hun veelvoudige herhalingen, kunnen dit bewerken. Maar ook de tijdloosheid die het gregoriaans suggereert, of de versmelting van afzonderlijke melodieën die eigen is aan de polyfonie kunnen dit gevoel opwekken.

TROOST

Muziek kan eveneens troost schenken bij verdriet en rouw. Bij afscheidsvieringen vervult de muziek voor veel mensen een helende rol bij het verlies van een geliefde persoon. Daarom kiezen veel mensen voor het gregoriaanse repertoire bij een uitvaart. Vermoedelijk is het in de eerste plaats de melodie, eerder dan de tekst zelf die de gregoriaanse introitus tot een werk maakt dat een gevoel van troost en rust oproept. De muziek begint zeer ingetogen en cirkelt rond drie noten die naast elkaar liggen.

Enkel op "eis" en op "luceat" krijgen we eventjes een uitbreiding naar vijf noten.

De soberheid en de herhaling van motieven heeft een troostend aspect en zorgt voor rust bij de deelnemers aan de dienst.

DANKBAARHEID

Soms wekt muziek in de liturgie een intense religieuze vreugde op. Kerkliederen kunnen een diep gevoel van vreugde opwekken omwille van het ontdekken van de aanwezigheid van God, of uit dankbaarheid voor het van God ontvangen leven.

TOT SLOT

Mits een goede uitvoering kan liturgische muziek bij veel mensen zo diep en intens doordringen dat ze een innerlijke ommekeer bewerkstelligt.

Liturgische muziek moet angsten, zorgen en verdriet van de deelnemers zo aanpakken en bewerken dat er ruimte komt voor vreugde, levensmoed en hoop. Op die manier beleven de zangers een spirituele gemeenschap en kunnen ze hun geloof in muziek uitdrukken.

Ignace Thevelein – Brugge.

Koorzang-Volkszang

Op **Kerknet-de website van de Kerk in Vlaanderen** is een interessante vragenlijst voor de evaluatie van koor, organist en cantor te vinden. Liturgie is geen concert, het is geen toevallig podium voor koren om met kunstige zang te gloriëren. Koren horen dienstbaar te zijn aan de vierende gemeenschap die zingend contact met God en contact met de overige aanwezigen beleeft. Sinds de liturgievernieuwing van het Tweede Vaticaanse Concilie ervaren veel koren een spanningsveld tussen koorzang en samenzang, als zouden dit twee vijandige grootheden zijn. Onderstaande vragenlijst is als het ware een 'gewetensonderzoek' voor alle koren die gewetensvol dienstbaar aan de liturgie willen zijn; een aanrader voor zowel koor- als parochieleiding!

Waar bevindt het koor zich in de liturgische ruimte?

Sluiten de liederen aan bij de kerngedachte van de lezingen, het moment van de dag, de tijd van het jaar?

Bevorderen de gekozen liederen en de uitvoering ervan het gevoel van gemeenschap en verbondenheid?

Ervaren we dat de koorzangers op sommige momenten ook een verkondigende rol hebben? Hoe kunnen wij deze rol waarmaken?

Welke onderdelen in de liturgie vragen om een ondersteunende, welke om een leidende rol van het koor?

Luistert het koor naar de voorganger?

Luistert het koor naar de zingende gemeenschap?

Is er een goed evenwicht tussen samenzang en koorzang?

Dialogueert het koor met het volk, of ontstaat de indruk dat er sprake is van een concert met uitvoerders en luisteraars?

Verdwijnt de stem van de cantor voldoende op de achtergrond bij de samenzang van de hele gemeenschap?

Zingt de gemeenschap de gekozen liederen mee?

Hoe kunnen we de samenzang stimuleren en ondersteunen? Welke mogelijkheden zien we?

Hoe nodigen we de mensen concreet uit om mee te zingen?

Hoe worden de gelovigen met minder zangtalent aangemoedigd om mee te doen?

Nemen we initiatieven om liturgische gezangen en liederen aan te leren buiten de liturgie? Welke mogelijkheden zien we?

Besteden we zorg aan de liturgische vorming van organist, koorleden, cantor?

Hoe verloopt de samenwerking tussen de verschillende verantwoordelijken?

Is er overleg tussen het koor en andere actoren in de liturgie?

Zijn we betrokken bij de voorbereiding van een viering?

Welke aandachtspunten zien we om tot een goede liturgie te komen?

Welke aspecten vinden we zeer goed?

Welke aspecten zijn voor verbetering vatbaar?